

ปัจจัยทางสังคมและทัศนคติของบิกามารดา
ที่มีต่อการเลือกคู่และการตั้งครีวเรือนภายหลังการสมรสของบุตร

ในบทนี้จะได้ทำการศึกษาถึงแนวความคิดของบิกามารดาในเขตเมืองและเขตชนบทที่มีต่อการเลือกคู่สมรสและการตั้งครีวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรทั้งชายและหญิง ว่าจะมีความแตกต่างกันประการใด ทั้งนี้เพราะภาวะแวดล้อมทางสังคมของทั้ง ๒ เขตอันได้แก่ระดับการศึกษา เขตที่อยู่อาศัย เช่น สังคมเมืองหรือชนบท ระดับของความเชื่อถือในโซกลาง โอกาสที่จะได้รับข่าวสารความรู้ในแต่ละเขต ประสบการณ์จากการเลือกคู่ในอดีต ฯลฯ เหล่านี้ย่อมแตกต่างกัน จึงได้วางแนวความคิดสำหรับเป็นแนวทางเพื่อศึกษาอย่างกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ "บิกามารดาที่อยู่ในเขตเมืองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีโอกาสติดต่อกับสังคมภายนอก รับข่าวสารต่าง ๆ ได้มากกว่า มีระดับความเชื่อในโซกลางต่างกัน อยู่ในระดับสังคมเปิด เช่น สังคมเมือง นำที่จะมีความคิดในเรื่องการเลือกคู่สมรสรวมทั้งการตั้งครีวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรต่างไปจากความคิดของบิกามารดาในเขตชนบท รวมทั้งประสบการณ์ในการเลือกคู่สมรสและการตั้งครีวเรือนภายหลังการสมรสแต่เดิมของมารดาทั้ง ๒ เขต น่าจะมีผลต่อแบบแผนการเลือกคู่สมรสและการตั้งครีวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรด้วย"

การเลือกคู่สมรส การเลือกคู่สมรสของหนุ่มสาวในปัจจุบัน มีอิสระโดยอาศัยพื้นฐานแห่งความรัก ความสามารถเข้ากันได้ รวมทั้งความสนใจร่วมกันนั้นสำคัญมากกว่าการตัดสินใจจากอำนาจของผู้เป็นบิดา อาจจะเป็นเพราะบิกามารดาได้รับการศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิม หนุ่มสาวเขาทำงานในสถานที่ต่าง ๆ ก็จัดการในเรื่องการเลือกคู่แต่งงานรวมทั้งการจัดการบ้านเรือนด้วยตนเอง^{๑๒}

^{๑๒}Ernest W. Burgess, Harvey J. Locke, Marry Margaret Thomas, "The Family in Time and Space," op. cit., pp. 16-19

ระดับการศึกษา จากการศึกษาถึงเรื่องการแต่งงานในประเทศอินเดีย พบว่า ผู้เป็นบิดามารดามักต้องจำกัดการให้ แต่สำหรับกลุ่มพวกปัญญาชนสมัยใหม่แล้ว การเลือกคู่สมรสแบบนี้มีได้แพร่หลาย และยังมีมีการขยายระบบการศึกษาแบบใหม่ การจัดการเลือกคู่สมรสให้โดยบิดามารดาคอยลดความสำคัญลง การเลือกคู่จึงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของชายและหญิงที่มีการศึกษา ระบบการเลือกคู่แบบเก่า ๆ จึงแทบจะไม่รู้จักกันในหมู่มหาบิดามารดาที่มีการศึกษา^{๑๓} นอกจากนี้เมื่อนำเอาส่วนเขตเมืองและเขตชนบทเขามาร่วมพิจารณาด้วย พบว่า พวกที่อยู่ในเขตชนบทของอินเดียมักจะต้องการให้บิดามารดาจัดการเลือกคู่สมรสและการแต่งงานใหม่บุตร โดยได้รับความเห็นชอบจากบุตร แต่กลุ่มพวกที่อยู่ในเขตเมืองจำนวนกว่าครึ่งที่ยินยอมให้บุตรเลือกคู่ได้โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวด้วย ทั้งนี้เป็นผลมาจากการได้รับการศึกษาและสภาพแวดล้อมในเขตเมือง^{๑๔}

จากการศึกษาการแต่งงานในอินเดียของบุตรชายและหญิง โดยคุณิทธิพลของระดับการศึกษาและการกลายเป็นเมือง รวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องที่แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของบิดามารดาที่มีต่อการสมรสของบุตร ปรากฏผลให้เห็นชัดคือ สำหรับบิดามารดาในเขตชนบทที่ให้ความชอบที่ควรจัดการเรื่องการแต่งงานและเลือกคู่สมรสให้บุตร โดยได้รับความยินยอมจากบุตรในจำนวนที่สูงกว่าบิดามารดาในเขตเมือง^{๑๕}

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาจากข้อมูลในโครงการวิจัยต่อเนื่องระยะยาวๆ พบว่า มีผลที่คล้ายคลึงกันที่ว่าทั้งหัวหน้าครัวเรือน (ตารางที่ ๙ - ๑๐) และภรรยา (ตารางที่ ๑๑ - ๑๒) ในทุกกลุ่มระดับการศึกษาทั้งเขตเมืองและเขตชนบท มีแนวโน้มส่วนใหญ่โดยทั่วไปในเรื่องการเลือกคู่สมรสของบุตรชายและบุตรสาวที่จะให้บุตร เป็นผู้

^{๑๓} อ้างถึงแล้วจากเชิงอรรถที่ ๒๗ ในบทที่ ๑

^{๑๔} อ้างถึงแล้วจากเชิงอรรถที่ ๓๐ ในบทที่ ๑

^{๑๕} ทุกรายละเอียดในเชิงอรรถที่ ๓๑ และ ๓๒ ของบทที่ ๑

เลือกकुสมรสด้วยตนเองทั้งสิ้น โดยที่ปรากฏว่าเกือบทุกกลุ่มระดับการศึกษาให้คำตอบ
ในเรื่องนี้ประมาณเกินกว่าร้อยละ ๖๐ ทั้งสิ้น ยกเว้นกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนและภรรยา
ที่มีระดับการศึกษาประมปีที่ ๕ - ๗ แต่เมื่อนำเขตเมืองและเขตชนบทมาเปรียบ
เทียบกันแล้ว พบว่า หัวหน้าครัวเรือนในเขตชนบทยังคงมีแนวโน้มที่จะให้บิดามารดา
ส่วนเขาไปเลือกकुสมรสให้กับบุตรชายในอัตราที่สูงกว่าเขตเมือง เช่น จากตารางที่ ๕
ในกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้รับการศึกษาเขตชนบท ต้องการให้บิดามารดาเลือกकु
สมรสให้ถึงร้อยละ ๑๐.๗ กลุ่มประมปีที่ ๑ - ๓ ร้อยละ ๑๒.๔ กลุ่มประมปีที่ ๔
ร้อยละ ๑๔.๗ และประมปีที่ ๕ - ๗ ร้อยละ ๔.๐ ในขณะที่เขตเมืองมีจำนวนที่
คำตอบเดียวกันต่ำกว่าคือ กลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษามีร้อยละ ๖.๐ กลุ่มประมปีที่ ๑
ถึง ๓ ร้อยละ ๑๑.๔ ประมปีที่ ๔ ร้อยละ ๔.๔ ประมปีที่ ๕ - ๗ ร้อยละ ๔.๔
หรือในกรณีที่บิดามารดาเป็นผู้เลือกकुสมรสให้แก่บุตรพอใจควย เขตชนบทจากทุก
กลุ่มระดับการศึกษา จะให้คำตอบในเรื่องนี้มีอัตราร้อยละที่สูงกว่าหัวหน้าครัวเรือนใน
เขตเมือง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสิทธิเสรีภาพในเขตเมืองย่อมมีมากกว่าในเขตชนบท
เช่นเดียวกับที่พบในกรณีของบุตรสาว กลุ่มแนวความคิดที่นิยมรองลงมาในเรื่องการ
เลือกकुสมรสของบุตรชายและบุตรสาวสำหรับหัวหน้าครัวเรือนในทุกระดับการศึกษาทั้ง
เขตเมืองและเขตชนบทก็คือ การที่ให้เจ้าตัวเป็นคนเลือกकुสมรสเองโดยได้รับความ
ยินยอมจากบิดามารดา แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า
อัตราร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนในเขตชนบททุกกลุ่มระดับการศึกษาที่ให้คำตอบใน
เรื่องเดียวกันนี้ น้อยกว่าหัวหน้าครัวเรือนในทุกกลุ่มระดับการศึกษาของเขตเมือง
ยกเว้นกลุ่มระดับการศึกษาประมปีที่ ๕ - ๗ ของเขตชนบท ซึ่งมีอัตราร้อยละที่สูง
กว่าในกลุ่มระดับการศึกษาเดียวกันในเขตเมือง

ตารางที่ ๕ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามระดับการศึกษาและการเลือกคู่สมรสของบุตรชาย

การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรชาย						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พจนมูเลือก แต่ให้บุตร พอใจกาย	ให้เจ้าตัว เลือก เลือกเอง	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ไม่ได้เรียน	เมือง	๖.๐	๓.๘	๑๔.๓	๗๑.๔	-	๔.๕	๑๐๐.๐ (๑๓๓)
	ชนบท	๑๐.๗	๖.๑	๑๐.๗	๖๘.๗	-	๓.๗	๑๐๐.๐ (๒๑๔)
ประถมศึกษา ๑-๓	เมือง	๑๑.๘	๒.๒	๑๓.๔	๖๙.๔	๐.๕	๒.๗	๑๐๐.๐ (๑๘๖)
	ชนบท	๑๒.๔	๗.๔	๑๐.๗	๖๘.๖	๐.๔	๐.๔	๑๐๐.๐ (๒๕๕)
ประถมศึกษา ๔	เมือง	๙.๘	๕.๗	๑๗.๔	๖๒.๙	๐.๘	๓.๕	๑๐๐.๐ (๕๑๒)
	ชนบท	๑๔.๗	๗.๐	๑๓.๙	๖๒.๑	๐.๖	๑.๗	๑๐๐.๐ (๕๓๑)
ประถมศึกษา ๕-๗	เมือง	๔.๘	๔.๐	๒๒.๖	๖๖.๙	-	๑.๖	๑๐๐.๐ (๑๒๔)
	ชนบท	๙.๐	๑๐.๔	๒๕.๔	๕๒.๒	-	๓.๐	๑๐๐.๐ (๖๗)

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรชาย						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจถวาย	ให้เจาตัว เลือกแต่พอ แม่ยินยอม	ให้เจาตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ม.ศ. ๑-๓	เมือง	๓.๖	๔.๘	๒๓.๘	๖๖.๑	-	๑.๖	๑๐๐.๐ (๒๕๑)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ม.ศ. ๔ ขึ้นไป	เมือง	๑.๘	๒.๓	๒๓.๓	๖๘.๔	-	๓.๒	๑๐๐.๐ (๒๑๘)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๑๑.๑	-	๑๑.๑	๖๖.๗	-	๑๑.๑	๑๐๐.๐ (๘)
	ชนบท	๖.๘	๖.๘	๘.๕	๕๗.๖	๑.๗	๑๘.๖	๑๐๐.๐ (๕๘)
รวม	เมือง	๗.๐ (๑๐๐)	๔.๒ (๖๐)	๑๘.๐ (๒๗๓)	๖๖.๕ (๘๕๓)	๐.๓ (๕)	๓.๐ (๔๓)	๑๐๐.๐ (๑๔๓๔)
	ชนบท	๑๒.๗ (๑๔๑)	๗.๑ (๗๘)	๑๓.๐ (๑๔๕)	๖๔.๐ (๗๑๒)	๐.๕ (๕)	๒.๘ (๓๑)	๑๐๐.๐ (๑๑๑๓)

ตารางที่ ๑๐

อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามระดับการศึกษาและการเลือกคู่สมรสของบุตรสาว

การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรสาว						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจควย	ให้เจ้าตัว เลือกแต่พอ แม่ยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ไม่โตเรียน	เมือง	๖.๘	๓.๐	๑๖.๗	๖๘.๘	-	๔.๕	๑๐๐.๐ (๑๓๖)
	ชนบท	๘.๘	๕.๖	๘.๘	๗๑.๕	๐.๕	๓.๗	๑๐๐.๐ (๒๑๔)
ประถม ๑-๓	เมือง	๑๔.๕	๒.๗	๑๕.๖	๖๔.๕	-	๒.๗	๑๐๐.๐ (๑๘๖)
	ชนบท	๑๑.๒	๗.๐	๑๒.๘	๖๗.๘	๐.๘	๐.๔	๑๐๐.๐ (๒๔๒)
จบประถม ๔	เมือง	๘.๐	๖.๓	๑๘.๕	๖๐.๗	๑.๐	๓.๕	๑๐๐.๐ (๕๑๒)
	ชนบท	๑๒.๘	๗.๘	๑๕.๑	๖๒.๓	๐.๖	๑.๓	๑๐๐.๐ (๕๓๑)
ประถม ๕-๗	เมือง	๖.๕	๔.๐	๒๔.๒	๖๒.๘	-	๒.๗	๑๐๐.๐ (๑๒๔)
	ชนบท	๘.๐	๑๐.๔	๒๕.๘	๕๖.๓	-	๖.๐	๑๐๐.๐ (๖๗)

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรสาว						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจด้วย	ให้เจ้าตัว เลือกแต่พอ แม่ยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ม.ศ. ๑-๓	เมือง	๕.๖	๕.๒	๒๖.๖	๖๐.๓	๐.๔	๒.๐	๑๐๐.๐ (๒๕๒)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ม.ศ. ๔ ขึ้นไป	เมือง	๒.๓	๒.๓	๒๕.๑	๖๖.๓	๐.๕	๓.๒	๑๐๐.๐ (๒๑๘)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๒๒.๒	-	๑๑.๑	๕๕.๖	-	๑๑.๑	๑๐๐.๐ (๕)
	ชนบท	๕.๑	๕.๑	๑๐.๒	๖๑.๐	๑.๓	๑๖.๔	๑๐๐.๐ (๕๘)
รวม	เมือง	๓.๓ (๑๑๑)	๔.๕ (๖๔)	๒๑.๒ (๓๐๔)	๖๓.๐ (๘๐๓)	๐.๕ (๓)	๓.๑ (๔๕)	๑๐๐.๐ (๑๔๓๔)
	ชนบท	๑๑.๑ (๑๒๓)	๓.๓ (๔๑)	๑๔.๑ (๑๕๓)	๖๔.๒ (๓๑๕)	๐.๖ (๓)	๒.๓ (๓๐)	๑๐๐.๐ (๑๑๑๓)

สำหรับความคิดเห็นของภรรยาหัวหน้าครัวเรือนในทุกกลุ่มระดับการศึกษา (จากตาราง ๑๑ - ๑๒) นอกจากความคิดที่ว่าควรให้ทั้งบุตรชายและบุตรสาวเลือกคู่สมรสโดยตัวตนเองเป็นความคิดส่วนใหญ่แล้ว ลักษณะหนึ่งที่ยังปรากฏให้เห็นชัดในกลุ่มของภรรยาหัวหน้าครัวเรือนทั้งเขตเมืองและชนบททุกกลุ่มระดับการศึกษา เหมือนกับความคิดของหัวหน้าครัวเรือนอย่างหนึ่งนั่นคือ ถ้าในกรณีที่มีการเลือกคู่สมรสของบุตรชายหรือบุตรสาวส่วนมากถ้าหากบิดามารดาสามารถเข้าไปมีส่วนเลือกด้วยแล้ว จำนวนของคำตอบจากสตรีในเขตชนบทจะมีอัตราการอยู่ที่สูงกว่าในเขตเมืองทุกครั้งไป ซึ่งตัวเลขนี้เป็นสิ่งที่ยืนยันแนวความคิดเดิมที่ว่า ถ้ายกเว้นกรณีที่ยินยอมให้เจ้าตัวเลือกเองแล้ว บิดามารดาในเขตชนบทก็มักจะต้องการให้ตนเองเข้าไปมีส่วนในการเลือกคู่สมรสให้บุตรด้วยเสมอ

สำหรับภรรยาหัวหน้าครัวเรือนเกือบทุกกลุ่มระดับการศึกษา ยกเว้นกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษา มีความนิยมรองลงไปในเรื่องการเลือกคู่ของบุตร คือต้องการให้บุตรชายเป็นผู้เลือกคู่สมรสโดยขอความยินยอมจากบิดามารดา แต่สำหรับบุตรสาวนั้นกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษาและกลุ่มประณปีที่ ๑ - ๓ ต้องการให้บิดามารดาเลือกคู่สมรสให้ ส่วนกลุ่มระดับการศึกษาสูงขึ้นไปยอมให้บุตรสาวเลือกคู่เอง แต่ขอความยินยอมจากบิดามารดาซึ่งอาจจะเป็นได้ที่ว่า ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้ผู้เป็นมารดาเปิดโอกาสและให้เสรีภาพแก่บุตรมากขึ้น ส่วนภรรยาหัวหน้าครัวเรือนเขตชนบททุกกลุ่มระดับการศึกษา ต้องการให้บิดามารดาเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้บุตรทั้งชายและหญิง ยกเว้นกลุ่มภรรยาหัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับประณปีที่ ๕ ขึ้นไป ที่ยอมให้บุตรสาวเลือกคู่สมรสเอง แต่ขอความยินยอมจากบิดามารดาซึ่งสนับสนุนผลการศึกษาที่เร็วมาว่า บิดามารดาที่มีการศึกษามากให้เสรีภาพแก่บุตรมากกว่า

ความเชื่อในเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติ ในเรื่องนี้ที่เกี่ยวกับการสมรสก็คือ การตรวจดวงชะตาของคู่หนุ่มสาวที่จะทำการสมรสด้วยกัน ปรากฏว่าบางครั้งการเลือกคู่สมรสนั้นนอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่มิได้ผลต่อแนวความคิดของบิดามารดาใน

ตารางที่ ๑๑ อัตราส่วนร้อยละของภรรยาหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามระดับการศึกษาและการเลือกคู่สมรสของบุตรชาย

การศึกษาของ ภรรยาหัวหน้า ครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรชาย						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจด้วย	ให้เจ้าตัว เลือกแต่พอ แม้นยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ไม่ได้เรียน	เมือง	๑๔.๓	๕.๗	๘.๖	๖๔.๑	๑.๕	๕.๗	๑๐๐.๐ (๕๒๔)
	ชนบท	๑๓.๖	๖.๖	๗.๖	๖๗.๕	๐.๘	๓.๘	๑๐๐.๐ (๔๘๘)
ประถม ๑-๓	เมือง	๘.๕	๓.๘	๑๑.๘	๗๐.๑	๑.๔	๓.๓	๑๐๐.๐ (๒๑๑)
	ชนบท	๑๔.๘	๘.๘	๘.๕	๖๕.๓	๐.๔	๒.๑	๑๐๐.๐ (๒๓๖)
ประถม ๔	เมือง	๑๐.๖	๕.๗	๑๓.๘	๖๓.๗	๑.๒	๕.๐	๑๐๐.๐ (๘๔๖)
	ชนบท	๑๒.๘	๗.๖	๑๐.๑	๖๕.๘	๐.๓	๓.๒	๑๐๐.๐ (๗๒๐)
ประถม ๕-๗	เมือง	๗.๖	๓.๘	๑๒.๖	๖๘.๗	๐.๘	๕.๘	๑๐๐.๐ (๑๑๘)
	ชนบท	๓.๘	๖.๘	๓๑.๐	๕๘.๓	-	๑๐.๓	๑๐๐.๐ (๒๘)

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การเลือกบุตรสาว						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจด้วย	ให้เจ้าคู่ เลือกแต่พอ แม้นยินยอม	ให้เจ้าคู่ เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ม.ศ.๑-๓	เมือง	๕.๓	๐.๕	๒๓.๔	๖๘.๒	๑.๐	๑.๐	๑๐๐.๐ (๑๘๒)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ม.ศ.๔ ขึ้นไป	เมือง	๐.๓	๒.๖	๒๓.๓	๓๑.๑	๐.๓	๑.๓	๑๐๐.๐ (๑๕๒)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๑๒.๑	๓.๐	๑๒.๑	๕๓.๖	๖.๑	๘.๑	๑๐๐.๐ (๓๓)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
รวม	เมือง	๑๐.๑ (๒๒๐)	๔.๓ (๑๐๒)	๑๓.๘ (๓๐๑)	๖๕.๖ (๑๘๒)	๑.๓ (๒๘)	๔.๕ (๘๘)	๑๐๐.๐ (๒๑๓๓)
	ชนบท	๑๓.๓ (๑๘๓)	๓.๕ (๑๑๑)	๕.๔ (๑๔๐)	๖๖.๐ (๘๓๘)	๐.๕ (๓)	๓.๔ (๕๐)	๑๐๐.๐ (๑๘๘๔)

ตารางที่ ๑๒

อัตราส่วนร้อยละของภรรยาหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามระดับการศึกษาและการเลือกคู่สมรสของบุตรสาว

การศึกษาของ ภรรยาหัวหน้า ครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรสาว						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจควย	ให้เจ้าตัว เลือกแต่พอ แม่ยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ไม่ใ้เรียน	เมือง	๑๖.๐	๖.๑	๑๑.๑	๕๙.๔	๑.๕	๕.๙	๑๐๐.๐ (๕๒๔)
	ชนบท	๑๓.๒	๓.๖	๓.๘	๖๓.๒	๑.๐	๓.๒	๑๐๐.๐ (๕๐๐)
ประถม ๑-๓	เมือง	๑๒.๓	๕.๒	๑๐.๔	๖๖.๔	๑.๙	๓.๘	๑๐๐.๐ (๒๑๑)
	ชนบท	๑๕.๓	๘.๕	๘.๕	๖๔.๘	๐.๘	๑.๓	๑๐๐.๐ (๒๓๖)
ประถม ๔	เมือง	๑๑.๓	๖.๔	๑๕.๒	๖๖.๖	๑.๔	๔.๓	๑๐๐.๐ (๙๕๖)
	ชนบท	๑๒.๔	๓.๐	๑๐.๖	๖๖.๔	๐.๔	๓.๒	๑๐๐.๐ (๓๑๔)
ประถม ๕-๓	เมือง	๖.๓	๔.๒	๑๕.๑	๖๘.๑	๐.๘	๕.๐	๑๐๐.๐ (๑๑๙)
	ชนบท	๖.๙	๓.๔	๓๑.๐	๕๔.๘	-	๑๓.๘	๑๐๐.๐ (๒๙)

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

การศึกษาของ ภรรยาหัวหน้า ครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรสาว						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจควย	ให้เจ้าตัว เลือกแต่พอ แมยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ม.ศ.๑-๓	เมือง	๖.๓	๑.๐	๒๘.๑	๖๑.๕	๑.๐	๒.๑	๑๐๐.๐ (๑๘๒)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ม.ศ.๔ ขึ้นไป	เมือง	๖.๓	๒.๖	๒๘.๓	๖๕.๘	๐.๗	๑.๓	๑๐๐.๐ (๑๕๒)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๑๒.๑	-	๑๘.๒	๕๑.๕	๖.๑	๑๒.๑	๑๐๐.๐ (๓๓)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
รวม	เมือง	๑๖.๕ (๒๘๗)	๕.๖ (๑๑๕)	๑๕.๘ (๓๕๕)	๖๑.๖ (๑๓๕๐)	๑.๗ (๓๑)	๕.๕ (๘๘)	๑๐๐.๐ (๒๑๗๗)
	ชนบท	๑๓.๑ (๑๘๕)	๓.๕ (๑๐๘)	๘.๗ (๑๕๕)	๖๖.๐ (๘๗๘)	๐.๗ (๑๐)	๓.๒ (๕๗)	๑๐๐.๐ (๑๕๕๓)

เรื่องนี้แล้ว ดวงชะตาของหนุ่มสาวยังเป็นเครื่องตัดสินอีกด้วย ในสังคมจีนก่อนที่จะมีการ
แต่งงานกันโน้นชั้นแรกต้องเอาดวงชะตาของทั้ง ๒ ฝ่ายมาเปรียบเทียบกันดูก่อน ถ้าด้วย
เหตุผลใดก็ตามเกิดดวงชะตาไม่เหมาะสมกัน การเลิกกันในระยะที่เปรียบเทียบดวงชะตา
กันนับว่าเป็นเรื่องที่สุดวิบัติ^{๑๖} หรือในประเทศเกาหลีนอกจากความพอใจของบิดา
มารดาแล้ว ยังมีประเพณีอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องโดยการนำเอาดวงชะตาของหนุ่มสาวมา
ตรวจดูวันเกิดเทียบกัน หากดวงชะตาของทั้งคู่ไม่ซัดกันการแต่งงานก็เกิดขึ้นได้^{๑๗} แต่
จากการศึกษาในเขตชนบทไทยพบว่า ความเชื่อในเรื่องดวงชะตาคูสมรสซัดกันนั้น ไม่
มีผลต่อการเลือกคูสมรสแต่อย่างใด เพราะมักยินยอมให้บุตรใดเลือกคูสมรสมากกว่าที่จะ
ให้บิดามารดาเลือกให้^{๑๘} จากการศึกษาครั้งนี้ก็เห็นผลอย่างเดียวกันเพราะสำหรับผู้ที่ไม่
ยินยอมให้บุตรแต่งงาน หากดวงชะตาซัดกันแต่ให้คำตอบว่าให้บุตรเลือกคูเองก็อาจจะ
หมายถึงว่ายอมให้เลือกคูเองในกรณีที่ดวงชะตาไม่ซัดกัน ปรากฏว่าจากตารางที่ ๑๓
ถึง ๑๘ กลุ่มหัวหน้าครัวเรือนทั้งที่ยินยอมและไม่ยินยอมให้เกิดมีการแต่งงานหากดวงชะตา
ของคูสมรสซัดกัน ทั้งเขตเมืองและเขตชนบทก็พอใจที่จะให้บุตรชายหรือบุตรสาวได้เลือกคู
สมรสด้วยตัวเองมากกว่าที่จะให้บิดามารดาเป็นผู้เลือกคูสมรสให้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา
ครั้งก่อน ๆ แต่ที่น่าสังเกตคือ กลุ่มของหัวหน้าครัวเรือนไม่ว่าจะอยู่ในเขตเมือง และเขต
ชนบทที่ยินยอมให้บุตรชายหรือบุตรหญิงแต่งงานกับคนที่ดวงชะตาซัดกัน

^{๑๖}Richard J. Coughlin, เรื่องเคิม, หน้า ๓๘๘ - ๓๘๙

^{๑๗}Un Sun Song, Loc.cit.

^{๑๘}วิมาลา เจียมสากด, เรื่องเคิม, หน้า ๘๐

ตารางที่ ๑๓ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามความเชื่อในดวงชะตาและการเลือกคู่สมรสของบุตรชาย

ยินยอมที่จะให้มีการ สมรสกับคนที่มี ดวงชะตาซัดกัน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรชาย						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจควย	ให้เจ้าตัว เลือกแต่พอ แม่ยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ยินยอม	เมือง	๔.๓	๓.๖	๑๘.๘	๓๑.๐	๐.๑	๒.๒	๑๐๐.๐ (๘๕๖)
	ชนบท	๓.๐	๕.๔	๑๓.๔	๓๒.๕	๐.๒	๑.๔	๑๐๐.๐ (๔๒๖)
ไม่ยินยอม	เมือง	๑๒.๓	๖.๘	๒๐.๐	๕๓.๔	๐.๓	๒.๓	๑๐๐.๐ (๔๓๔)
	ชนบท	๑๘.๕	๘.๖	๑๒.๘	๕๘.๕	๐.๕	๑.๐	๑๐๐.๐ (๕๓๓)
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๘.๖	๓.๘	๑๑.๓	๖๐.๘	๐.๘	๑๔.๑	๑๐๐.๐ (๑๒๘)
	ชนบท	๓.๘	๒.๖	๑๓.๒	๖๘.๔	๒.๖	๕.๓	๑๐๐.๐ (๓๘)
รวม	เมือง	๓.๐ (๑๐๓)	๔.๕ (๖๘)	๑๘.๖ (๒๘๒)	๖๖.๓ (๑๐๐๖)	๐.๓ (๕)	๓.๒ (๔๘)	๑๐๐.๐ (๑๕๑๘)
	ชนบท	๑๓.๔ (๑๓๘)	๓.๐ (๓๓)	๑๓.๑ (๑๓๖)	๖๔.๖ (๖๓๐)	๐.๕ (๕)	๑.๔ (๑๘)	๑๐๐.๐ (๑๐๓๓)

ตารางที่ ๑๔ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามความเชื่อในเรื่องดวงชะตากับการเลือกคู่สมรสของบุตรสาว

ยินยอมที่จะให้มีการ สมรสกับคนที่มี ดวงชะตาชดกัน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรสาว						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจควย	ให้เจ้าตัว เลือกแต่พอ แม่ยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ยินยอม	เมือง	๔.๓	๓.๖	๒๑.๒	๖๘.๑	๐.๑	๒.๔	๑๐๐.๐ (๘๕๕)
	ชนบท	๖.๑	๕.๙	๑๓.๘	๗๑.๘	๐.๕	๑.๙	๑๐๐.๐ (๔๒๖)
ไม่ยินยอม	เมือง	๑๔.๐	๗.๔	๒๒.๑	๕๒.๙	๑.๑	๒.๕	๑๐๐.๐ (๔๓๕)
	ชนบท	๑๕.๙	๘.๖	๑๔.๓	๕๙.๓	๐.๓	๐.๙	๑๐๐.๐ (๕๓๓)
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๙.๔	๔.๓	๑๕.๓	๕๔.๓	๐.๘	๑๕.๐	๑๐๐.๐ (๑๒๓)
	ชนบท	๕.๓	๒.๖	๑๓.๒	๗๑.๑	๒.๖	๕.๓	๑๐๐.๐ (๓๘)
รวม	เมือง	๗.๘ (๑๑๘)	๔.๓ (๓๕)	๒๑.๐ (๓๑๘)	๖๒.๖ (๘๘๙)	๐.๕ (๓)	๓.๕ (๕๓)	๑๐๐.๐ (๑๕๑๓)
	ชนบท	๑๑.๕ (๑๑๙)	๗.๒ (๗๕)	๑๔.๓ (๑๘๘)	๖๔.๙ (๖๓๓)	๐.๓ (๓)	๑.๕ (๑๕)	๑๐๐.๐ (๑๐๓๓)

มีจำนวนสูงมากที่ยินยอมให้บุตรทั้งชายและหญิงเลือกคู่สมรสด้วยตัวเอง คือมีประมาณร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป แต่กลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่ยินยอมให้มีการสมรสหากดวงชะตาคู่สมรสซัดกันนั้น จะมีจำนวนที่ยินยอมให้บุตรเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มแรกคือมีเพียงประมาณร้อยละ ๕๐

ประสบการณ์ในการเลือกคู่สมรสของสตรี (ภรรยาหัวหน้าครัวเรือน) และการเลือกคู่สมรสของบุตร สำหรับการเลือกคู่สมรสของบุตรชายนั้น (จากตารางที่ ๑๕) ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า ไม่วาสตรีซึ่งเป็นภรรยาหัวหน้าครัวเรือนนั้นจะมีประสบการณ์ในการเลือกคู่สมรสแต่เดิมแตกต่างกันมาอย่างไร เมื่อถึงโอกาสที่จะได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นในการเลือกคู่สมรสของบุตรชายแล้ว ภรรยาหัวหน้าครัวเรือนทุกกลุ่มมีแนวโน้มที่จะให้บุตรชายของตนใดเป็นผู้ที่เลือกคู่สมรสด้วยตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมือง กลุ่มของสตรีที่เคยเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองต้องการให้บุตรชายเป็นผู้เลือกคู่สมรสเองในอัตราร้อยละ ๗๑.๐ ส่วนเขตชนบทที่ให้คำตอบในเรื่องเดียวกันนี้มีอัตราร้อยละ ๗๔.๒ ในรายละเอียดแล้วมีลักษณะหนึ่งที่น่าสังเกต ในกรณีที่สตรีนั้นเคยมีบิตามารดาเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้มาก่อน ก็มักจะต้องการให้บิตามารดาเป็นผู้เลือกคู่สมรสให้บุตรชายถึงร้อยละ ๑๕.๓ สำหรับเขตเมือง และร้อยละ ๒๔.๕ สำหรับเขตชนบท เมื่อเปรียบเทียบกับสตรีที่เคยเลือกคู่สมรสด้วยตัวเอง ต้องการให้บิตามารดาเลือกคู่สมรสให้บุตรเพียงร้อยละ ๖.๘ สำหรับเขตเมือง และร้อยละ ๗.๕ สำหรับเขตชนบท

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของภรรยาหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการเลือกคู่สมรสของบุตรชายแต่ละแบบระหว่างเขตเมืองและชนบทแล้ว พบว่า หากการเลือกคู่สมรสนั้นบิตามารดาสามารถเข้าไปมีส่วนในการเลือกคู่สมรสของบุตรชาย คำตอบที่ใดจากภรรยาหัวหน้าครัวเรือนในเขตชนบทมักจะมีอัตราร้อยละสูงกว่าในเขตเมืองเสมอ แม้ว่าแนวโน้มส่วนใหญ่ของสตรีเหล่านั้นยินยอมที่จะให้บุตรเลือกคู่สมรสด้วยตัวเองแล้วก็ตาม

ตารางที่ ๑๕ อัตราส่วนร้อยละของภรรยาหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามประสบการณ์ในการเลือกคู่ของตนและการเลือกคู่สมรสของบุตรชาย

การเลือกคู่สมรส ของภรรยาหัวหน้า ครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรชาย						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจควย	ให้เจ้าตัว เลือกแต่พอ แมยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
พ่อแม่เลือกให้	เมือง	๑๕.๓	๖.๕	๑๕.๔	๕๓.๖	๑.๓	๓.๕	๑๐๐.๐ (๓๐๘)
	ชนบท	๒๔.๕	๑๒.๔	๘.๓	๕๐.๔	๐.๕	๔.๐	๑๐๐.๐ (๕๒๑)
ญาติเลือกให้	เมือง	๑๕.๑	๕.๘	๑๒.๙	๕๘.๓	๑.๔	๖.๕	๑๐๐.๐ (๑๓๘)
	ชนบท	๒๑.๐	๑๑.๑	๑๔.๐	๕๒.๐	๒.๐	๒.๐	๑๐๐.๐ (๕๐)
เพื่อนเลือกให้	เมือง	๒๘.๖	๓.๑	-	๖๔.๓	-	-	๑๐๐.๐ (๑๔)
	ชนบท	* ก	-	-	* ก	-	-	* ก (๒)
ตัวเองเลือก	เมือง	๖.๘	๓.๕	๑๓.๕	๓๑.๐	๐.๙	๔.๓	๑๐๐.๐ (๑๒๘๒)
	ชนบท	๓.๙	๕.๒	๙.๒	๓๔.๒	๐.๔	๓.๑	๑๐๐.๐ (๙๖๖)

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ)

การเลือกผู้สมัคร ของกรรมาธิการ ครัวเรือน	เขต	การเลือกผู้สมัครของบุตรชาย						รวม
		พ่อแม่ของ เด็กคูให้	พ่อแม่เลือก แต่ใหม่ พอใจควย	ให้เจ้าตัว เลือกแทน แม่ยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
พี่น้องเลือกให้	เมือง	๑๒.๕	-	-	๘๓.๕	-	-	๑๐๐.๐ (๘)
	ชนบท	๑๐.๐	-	๒๐.๐	๖๐.๐	-	๑๐.๐	๑๐๐.๐ (๑๐)
อื่นๆ	เมือง	๘.๑	๘.๑	๑๓.๕	๕๔.๑	๕.๔	๑๐.๘	๑๐๐.๐ (๓๓)
	ชนบท	๒๐.๓	๖.๘	๒๐.๓	๕๑.๓	-	-	๑๐๐.๐ (๒๘)
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๖.๓	-	-	๒๕.๐	๖.๓	๖๒.๕	๑๐๐.๐ (๑๖)
	ชนบท	-	๓๓.๓	๑๖.๓	๓๓.๓	-	๑๖.๓	๑๐๐.๐ (๖)
รวม	เมือง	๑๖.๒ (๒๒๖)	๘.๓ (๑๐๓)	๑๓.๘ (๓๐๖)	๖๕.๓ (๑๔๕๖)	๑.๓ (๒๘)	๘.๓ (๑๐๘)	๑๐๐.๐ (๒๒๑๘)
	ชนบท	๑๓.๓ (๑๘๓)	๓.๕ (๑๑๑)	๓.๘ (๑๕๐)	๖๖.๐ (๘๗๘)	๐.๕ (๗)	๓.๘ (๕๐)	๑๐๐.๐ (๑๕๕๘)

*ก จำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

ส่วนการเลือกผู้สมัครของบุตรสาว (จากตารางที่ ๑๖) ไม่ว่าจะ เป็นเขตเมืองหรือเขตชนบท ก็ไหลลงเช่นเดียวกันกับการเลือกผู้สมัครของบุตรชายที่ว่า สตรีนั้นไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการเลือกผู้สมัครแต่เดิมแตกต่างกันอย่างไร ใครเป็นผู้เลือกผู้สมัครให้ แต่เมื่อถึงโอกาสส่วนใหญ่ก็นิยมที่จะให้บุตรสาวได้เลือกผู้สมัครด้วยตนเองทั้งสิ้น โดยเฉพาะคำตอบจากสตรีที่เคยเลือกผู้สมัครด้วยตัวเองในเขตเมืองที่ต้องการให้บุตรสาวเลือกผู้สมัครด้วยตัวเองมีอัตราร้อยละ ๖๗.๒ และร้อยละ ๗๔.๐ สำหรับเขตชนบทที่ให้คำตอบอย่างเดียวกัน ในการเลือกผู้สมัครของบุตรสาวปรากฏลักษณะหนึ่งให้เห็นเช่นเดียวกันกับการเลือกผู้สมัครของบุตรชายที่ว่าสตรีซึ่งเคยมีบิดามารดาเป็นผู้เลือกผู้สมัครให้ ก็มักจะต้องการให้บิดามารดาเป็นผู้เลือกผู้สมัครให้บุตรถึงร้อยละ ๑๘.๑ สำหรับเขตเมือง และร้อยละ ๒๔.๘ สำหรับเขตชนบท เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มสตรีที่เคยเลือกผู้สมัครด้วยตนเองนั้น ต้องการให้บิดามารดาเลือกผู้สมัครให้บุตรเพียงร้อยละ ๗.๕ สำหรับเขตเมือง และร้อยละ ๗.๖ สำหรับเขตชนบท ความนิยมรองลงมานอกจากการให้บุตรสาวเป็นผู้เลือกผู้สมัครด้วยตนเองแล้วพบว่า ในเขตเมืองสตรีทุกกลุ่มมีแนวโน้มที่จะให้บุตรสาวเลือกผู้สมัครเองโดยได้รับความยินยอมจากบิดามารดาประมาณร้อยละ ๑๕.๘ แต่สำหรับในเขตชนบทก็มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันออกไป

การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตร

การศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างของรูปแบบครอบครัว ทำให้เราสามารถเข้าใจถึงแบบครอบครัวที่ต่างกันออกไปในทุกสังคม ซึ่งมีสภาวะแวดล้อมที่ต่างกันออกไป ผลทางสังคมเช่น ผลกระทบจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การกลายเป็นเมือง หรือขบวนการทางสังคมอื่น ๆ ที่จะมีต่อระบบครอบครัวนั้น มีส่วนช่วยไ้มากในอันที่จะก่อให้เกิดความรู้ทางสังคมโดยทั่วไป

ตารางที่ ๑๖ อัตราส่วนร้อยละของภรรยาหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามประสบการณ์ในการเลือกคู่สมรสและการเลือกคู่สมรสของบุตรสาว

ประสบการณ์ในการเลือกคู่สมรสของภรรยาหัวหน้าครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรสาว						รวม
		พ่อแม่ของลูกคู่ให้	พ่อแม่เลือกแต่ให้บุตรพอใจควาย	ให้เจ้าตัวเลือกแพพ่อแม่ยินยอม	ให้เจ้าตัวเลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบไม่ทราบ	
พ่อแม่เลือกให้	เมือง	๑๘.๑	๗.๒	๑๖.๒	๕๓.๐	๒.๐	๓.๕	๑๐๐.๐ (๗๐๙)
	ชนบท	๒๔.๘	๑๑.๘	๘.๕	๕๐.๕	๐.๕	๓.๘	๑๐๐.๐ (๘๒๒)
ญาติเลือกให้	เมือง	๑๘.๘	๗.๘	๑๕.๘	๕๕.๘	๑.๘	๕.๐	๑๐๐.๐ (๑๓๙)
	ชนบท	๒๐.๐	๖.๐	๑๕.๐	๕๒.๐	๘.๐	-	๑๐๐.๐ (๕๐)
เพื่อนเลือกให้	เมือง	๒๖.๗	๖.๗	-	๖๐.๐	-	๖.๗	๑๐๐.๐ (๑๕)
	ชนบท	* ก	-	-	* ก	-	-	* ก (๒)
ตัวเองเลือก	เมือง	๗.๕	๓.๘	๑๖.๑	๖๗.๒	๑.๐	๘.๓	๑๐๐.๐ (๑๒๙๒)
	ชนบท	๗.๖	๕.๘	๙.๓	๗๘.๐	๐.๖	๓.๑	๑๐๐.๐ (๙๖๘)

ตารางที่ ๑๖ (ต่อ)

ประสพการณ์ในการ เลือกคู่สมรสของ ภรรยาหัวหน้า ครัวเรือน	เขต	การเลือกคู่สมรสของบุตรสาว						รวม
		พ่อแม่ของ เลือกคู่ให้	พ่อแม่เลือก แต่ให้บุตร พอใจควย	ให้เจ้าตัว เลือกแกพอ แม่ยินยอม	ให้เจ้าตัว เลือกเอง	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
พี่น้องเลือกให้	เมือง	๑๒.๕	-	-	๘๗.๕	-	-	๑๑๐.๐ (๘)
	ชนบท	๑๐.๐	-	๒๐.๐	๗๐.๐	-	-	๑๐๐.๐ (๑๐)
อื่นๆ	เมือง	๗.๘	๗.๘	๑๘.๔	๕๒.๖	๕.๓	๗.๘	๑๑๐.๐ (๓๘)
	ชนบท	๑๓.๘	๑๐.๓	๒๐.๗	๕๑.๗	-	๓.๕	๑๑๐.๐ (๒๘)
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	-	-	๖.๓	๒๕.๐	๖.๓	๖๒.๕	๑๑๐.๐ (๑๖)
	ชนบท	-	๑๖.๗	๑๖.๗	๖๖.๗	-	-	๑๑๐.๐ (๖)
รวม	เมือง	๑๑.๔ (๒๕๓)	๕.๒ (๑๑๖)	๑๕.๘ (๓๕๓)	๖๑.๔ (๑๓๖๑)	๑.๔ (๓๒)	๔.๖ (๑๐๒)	๑๑๐.๐ (๒๒๑๗)
	ชนบท	๑๓.๑ (๑๘๔)	๗.๔ (๑๐๘)	๘.๗ (๑๔๔)	๖๖.๐ (๘๗๘)	๐.๗ (๑๐)	๓.๒ (๗)	๑๑๐.๐ (๑๔๔๓)

*ก จำนวนตัวอย่างต่ำกว่า ๕ ราย

การศึกษา สำหรับทัศนคติในคานแบบครอบครัว จากการศึกษาในไต้หวัน พบว่า ทัศนคติของครูผู้ซึ่งได้รับการศึกษาสูงที่มีต่อเรื่องแบบครอบครัวของบุตรจำนวน ร้อยละ ๕๑ ที่คิดว่าบุตรสมควรจะแยกออกไปเป็นอิสระ ร้อยละ ๑๒ คิดว่าบุตรสมควร อยู่กับบิดามารดา อีกร้อยละ ๒๙ คิดว่าควรขึ้นอยู่กับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อม แต่ถา เป็นไปได้แล้วก็ควร จะแยกออกไป^{๑๘}

การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนกับการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของ บุตรชาย เพื่อที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการศึกษากับความคิดเห็นที่มี ต่อการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรว่าจะมีความแตกต่างกันบ้างหรือไม่ ระหว่างบิดามารดาในเขตเมืองและเขตชนบท ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่าแม่บิดา มารดาทั้ง ๒ กลุ่มจะมีระดับการศึกษาเดียวกันแต่อยู่ในเขตเมืองและเขตชนบท ก็อาจ ที่จะทำให้มีความคิดในเรื่องนี้ต่างกัน ซึ่งผลจากการศึกษาปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือน ทั้งเขตเมืองและเขตชนบททุกกลุ่มระดับการศึกษา ยกเว้นกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษา นิยมที่จะตามใจบุตรชายในการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรสแล้ว เพราะมีคำตอบ ในเรื่องนี้เป็นอัตราส่วนร้อยละที่สูงกว่าการตั้งครัวเรือนแบบอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับ เขตชนบททว่ความคิดเดียวกันนี้เองก็พบว่า ในเขตชนบทมีอัตราส่วนร้อยละที่ต่ำกว่าเขต เมือง แต่กลับไปมีความนิยมที่จะให้บุตรชายได้แยกไปอยู่เป็นอิสระที่อื่นต่างหาก ทั้งนี้ เพราะเขตชนบทแล้วบุตรชายที่แต่งงานแล้วมักจะตองแยกออกจากครอบครัวเดิมไปอยู่ กับฝ่ายหญิง และเมื่อพิจารณาถึงความตองการที่จะให้บุตรชายเข้ามาอยู่กินรวมกันใน บ้านเดียวกับบิดามารดา อันเป็นกลุ่มที่นิยมรองลงมา เปรียบเทียบระหว่างเขตเมือง และเขตชนบทจะพบความแตกต่างกันเล็กน้อย เพราะในเขตเมืองกลุ่มหัวหน้าครัวเรือน ที่ไม่ได้รับการศึกษา กลุ่มประณปีที่ ๑-๓ และกลุ่มจบการศึกษาประณปีที่ ๔ มีความ

ต้องการที่จะให้บุตรชายอยู่กินรวมกันในบ้านเดียวกับบิดามารดา มีจำนวนร้อยละ ๔๔.๕
๓๗.๔ และ ๓๑.๘ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเป็นไปได้ทั้งในเขตเมืองนั้นปัญหาเรื่อง
การขาดแคลนที่อยู่อาศัยเป็นปัญหาสำคัญ ดังนั้น หัวหน้าครัวเรือนจึงต้องการให้บุตร
ชายเขาอยู่รวมในบ้านเดียวกับบิดามารดาภายหลังแต่งงานแล้ว และเพื่อจะใกล้ชิด
เหลือเกินในเรื่องเศรษฐกิจของครอบครัวด้วย (จากตารางที่ ๑๗) ในขณะที่หัวหน้า
ครัวเรือนในกลุ่มระดับการศึกษาเดียวกันในเขตชนบท ต้องการที่จะให้บุตรชายอยู่กิน
รวมกันในบ้านเดียวกันลดน้อยลงกว่าคำตอบจากเขตเมือง คือมีจำนวนร้อยละ ๓๔.๖
๒๖.๔ และ ๒๖.๒ ตามลำดับ

สำหรับการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว โดยจำแนกตาม
ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน (ตารางที่ ๑๘) พบว่า ส่วนใหญ่หัวหน้าครัว
เรือนในเขตเมืองเกือบทุกกลุ่มระดับการศึกษา นิยมที่จะตามใจบุตรสาวในการเลือกที่
อยู่อาศัย และที่รองลงไปคือหัวหน้าครัวเรือนในเกือบทุกกลุ่มระดับการศึกษาของเขต
เมือง ต้องการให้บุตรสาวแยกไปอยู่ที่อื่นต่างหาก โดยเฉพาะในกลุ่มของหัวหน้าครัว
เรือนที่ไม่ได้รับการศึกษา มีจำนวนถึงร้อยละ ๔๐.๕ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าสตรีในเขต
เมืองเมื่อสมรสแล้วมักจะแยกไปอยู่ที่อื่นต่างหากกับคู่สมรส แต่สำหรับหัวหน้าครัวเรือน
ในทุกกลุ่มการศึกษาของเขตชนบทแล้ว มีความนิยมที่จะให้บุตรสาวไปอยู่กินรวมใน
บ้านเดียวกับตนภายหลังการสมรสแล้ว โดยที่มีจำนวนสูงกว่าความต้องการที่จะให้บุตร
สาวตั้งครัวเรือนในแบบอื่น ๆ คือ กลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่ให้คำตอบในเรื่องนี้จากกลุ่ม
ที่ไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ ๔๓.๐ ประถม ๑ - ๓ ร้อยละ ๔๒.๖ ประถมปีที่ ๔
ร้อยละ ๔๖.๑ ประถมปีที่ ๕ - ๗ ร้อยละ ๒๘.๔ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเขตเมือง
แล้ว จะเห็นความแตกต่างกันมากที่สุด คือกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษามีเพียงร้อยละ
๑๘.๒ ประถมปีที่ ๑ - ๓ ร้อยละ ๑๘.๔ ประถมปีที่ ๔ ร้อยละ ๒๗.๖ และประถม
ปีที่ ๕ - ๗ ร้อยละ ๑๗.๘ เท่านั้น ที่ต้องการให้บุตรสาวเขาอยู่กินในบ้านเดียวกัน

ตารางที่ ๑๗ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามระดับการศึกษาและการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุรุษชาย

การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุรุษชาย						รวม
		อยู่กินรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ไม่ได้เรียน	เมือง	๔๘.๘	๐.๘	๑๕.๘	๓๑.๖	-	๓.๐	๑๐๐.๐ (๑๓๓)
	ชนบท	๓๔.๖	๗.๐	๒๐.๖	๓๐.๘	๒.๓	๔.๗	๑๐๐.๐ (๒๑๔)
ประถม ๑-๓	เมือง	๓๗.๔	๓.๘	๑๑.๗	๔๓.๖	๐.๖	๒.๘	๑๐๐.๐ (๑๗๔)
	ชนบท	๒๖.๔	๙.๕	๒๗.๗	๓๓.๑	๒.๘	๐.๕	๑๐๐.๐ (๒๔๒)
ประถม ๔	เมือง	๓๑.๘	๒.๖	๑๙.๘	๔๒.๔	๐.๕	๓.๐	๑๐๐.๐ (๕๐๐)
	ชนบท	๒๖.๒	๙.๒	๒๖.๗	๓๑.๓	๕.๑	๑.๕	๑๐๐.๐ (๕๓๑)
ประถม ๕-๗	เมือง	๒๘.๕	๔.๘	๒๒.๘	๔๑.๕	-	๒.๔	๑๐๐.๐ (๑๒๓)
	ชนบท	๑๓.๔	๗.๕	๔๐.๓	๓๑.๓	๓.๐	๔.๕	๑๐๐.๐ (๖๗)

ตารางที่ ๑๗ (ต่อ)

การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรชาย						รวม
		อยู่กินรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ม.ศ. ๑-๓	เมือง	๒๗.๕	๑.๖	๒๗.๕	๕๐.๕	-	๒.๕	๑๐๐.๐ (๒๕๗)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ม.ศ. ๔ ขึ้นไป	เมือง	๑๐.๘	๒.๘	๓๖.๘	๕๕.๘	๐.๘	๓.๘	๑๐๐.๐ (๒๑๒)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๓๓.๓	-	๓๓.๓	๓๓.๓	-	-	๑๐๐.๐ (๕)
	ชนบท	๒๐.๓	๓.๕	๓๒.๒	๒๒.๐	๓.๕	๑๘.๖	๑๐๐.๐ (๕๕)
รวม	เมือง	๒๕.๕ (๕๒๐)	๒.๖ (๓๗)	๒๒.๗ (๓๑๘)	๕๑.๕ (๕๘๒)	๐.๕ (๕)	๒.๕ (๕๑)	๑๐๐.๐ (๑๕๐๓)
	ชนบท	๒๖.๘ (๒๕๘)	๔.๕ (๕๕)	๒๖.๕ (๒๕๕)	๓๑.๑ (๓๕๖)	๓.๕ (๕๓)	๓.๐ (๓๓)	๑๐๐.๐ (๑๑๑๓)

ตารางที่ ๑๘ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามระดับการศึกษาและการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว

การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว						รวม
		อยู่กินรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ไม่ได้เรียน	เมือง	๑๘.๒	๐.๘	๔๐.๙	๓๗.๑	-	๓.๐	๑๐๐.๐ (๑๓๒)
	ชนบท	๔๓.๐	๕.๖	๑๕.๙	๒๙.๙	๑.๔	๕.๓	๑๐๐.๐ (๒๑๔)
ประถม ๑-๓	เมือง	๑๘.๔	๓.๙	๓๑.๘	๔๒.๕	-	๓.๔	๑๐๐.๐ (๑๗๙)
	ชนบท	๔๒.๖	๙.๑	๑๔.๕	๓๐.๖	๒.๙	๐.๔	๑๐๐.๐ (๒๕๒)
ประถม ๔	เมือง	๒๗.๖	๒.๔	๒๔.๘	๔๑.๖	๐.๔	๓.๒	๑๐๐.๐ (๕๐๐)
	ชนบท	๔๖.๑	๘.๓	๑๓.๐	๒๘.๑	๓.๐	๑.๕	๑๐๐.๐ (๕๓๑)
ประถม ๕-๗	เมือง	๑๗.๙	๔.๑	๓๔.๑	๔๐.๗	-	๓.๓	๑๐๐.๐ (๑๒๓)
	ชนบท	๒๘.๔	๖.๐	๒๙.๙	๒๓.๙	๓.๐	๙.๐	๑๐๐.๐ (๖๗)

ตารางที่ ๑๘ (ต่อ)

การศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว						รวม
		อยู่กับรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ม.ศ. ๑-๓	เมือง	๒๖.๗	๒.๐	๓๐.๐	๕๖.๗	-	๒.๔	๑๐๐.๐ (๒๕๗)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ม.ศ. ๔ ขึ้นไป	เมือง	๑๓.๗	๓.๓	๓๓.๕	๕๐.๕	๐.๕	๓.๕	๑๐๐.๐ (๒๑๒)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๑๑.๑	-	๕๕.๖	๓๓.๓	-	-	๑๐๐.๐ (๕)
	ชนบท	๓๙.๐	๓.๕	๑๓.๖	๒๒.๐	๓.๕	๑๘.๖	๑๐๐.๐ (๕๕)
รวม	เมือง	๒๒.๓ (๓๑๓)	๒.๖ (๓๗)	๓๐.๕ (๕๒๗)	๕๑.๒ (๕๗๗)	๐.๓ (๕)	๓.๑ (๕๕)	๑๐๐.๐ (๑๕๐๒)
	ชนบท	๕๓.๓ (๕๘๒)	๗.๕ (๘๕)	๑๕.๕ (๑๖๖)	๒๘.๕ (๓๑๖)	๒.๗ (๓๐)	๓.๑ (๓๕)	๑๐๐.๐ (๑๑๑๓)

ทั้งนี้เพราะเป็นประเพณีของในแถบชนบทที่ว่าเมื่อสมรสแล้ว ผู้หญิงมักจะตองนำฝ่ายชายเข้าอยู่กินรวมในบ้านเดียวกับผู้เป็นบิดามารดาของฝ่ายหญิงสักพักหนึ่ง ก่อนที่จะแยกตัวอิสระออกไป นอกนั้นความนิยมรองลงไปสำหรับหัวหน้าครัวเรือนในทุกกลุ่ม การศึกษาของเขตชนบท ก็คือตามแต่ใจว่าผู้เป็นบุตรสาวจะแยกตั้งบ้านเรือนในลักษณะใด

การศึกษาของภรรยาหัวหน้าครัวเรือนและการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตร จากตารางที่ ๑๘ พบว่า สำหรับการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรชายนั้น ไม่ว่าจะในเขตเมืองหรือเขตชนบทภรรยาหัวหน้าครัวเรือนในเกือบทุกกลุ่ม ระดับการศึกษา ยกเว้นกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีแนวโน้มที่จะตามใจบุตรชายในการเลือกตัดสินใจด้วยตัวเองว่าจะแยกครัวเรือนอย่างไร หรือไม่ นอกนั้นที่รองลงมาสำหรับสตรีในเกือบทุกกลุ่ม ระดับการศึกษาของเขตเมืองและเขตชนบท คือความต้องการที่จะให้บุตรชายใดเข้าอยู่กินรวมในบ้านเดียวกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเขตเมืองและเขตชนบทในความนิยมเรื่องเดียวกันนี้ พบว่า สตรีในเขตเมืองที่ไม่ได้รับการศึกษามีจำนวนร้อยละ ๔๗.๘ ประถมปีที่ ๑ - ๓ ร้อยละ ๔๐.๑ ประถมปีที่ ๔ ร้อยละ ๓๔.๖ ประถมปีที่ ๕ - ๗ ร้อยละ ๒๓.๗ ที่ต้องการให้บุตรชายอยู่กินรวมในบ้านเดียวกัน ในขณะที่คำตอบจากสตรีในเขตชนบทที่ไม่ได้รับการศึกษามีเพียงร้อยละ ๓๐.๒ ประถมปีที่ ๑ - ๓ ร้อยละ ๒๗.๕ ประถมปีที่ ๔ ร้อยละ ๒๘.๘ และประถมปีที่ ๕ ถึงปีที่ ๗ เพียงร้อยละ ๑๓.๔ เท่านั้น และยังเปรียบเทียบระหว่างความคิดที่ต้องการจะให้บุตรชายแยกไปอยู่ที่อื่นต่างหากแล้ว ก็เป็นเครื่องยืนยันได้ค้จากทุกกลุ่ม ระดับการศึกษาของภรรยาในเขตชนบทว่า ความต้องการที่จะให้บุตรชายแยกครัวเรือนไปนั้นมีมากกว่าในเขตเมืองอย่างแน่นอน เช่น กลุ่มสตรีที่ได้รับการศึกษาประถมปีที่ ๔ ในเขตชนบทต้องการให้บุตรชายแยกไปอยู่ที่อื่นต่างหากถึงร้อยละ ๒๗.๘ ในขณะที่สตรีในกลุ่มระดับการศึกษาเท่ากัน ในเขตเมืองให้คำตอบในเรื่องเดียวกันเพียง ๑๘.๗ เท่านั้น

ตารางที่ ๑๘

อัตราส่วนร้อยละของภรรยาหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามระดับการศึกษาและการตั้ง
ครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรชาย

การศึกษาของ ภรรยาหัวหน้า ครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรชาย						รวม
		อยู่กับรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ไม่ได้เรียน	เมือง	๔๗.๘	๐.๘	๑๒.๒	๓๔.๗	-	๔.๕	๑๐๐.๐ (๕๑๖)
	ชนบท	๓๐.๒	๖.๒	๒๓.๔	๓๒.๒	๓.๒	๔.๘	๑๐๐.๐ (๕๐๐)
ประถม ๑-๓	เมือง	๔๐.๑	๑.๔	๑๕.๐	๔๐.๖	-	๒.๙	๑๐๐.๐ (๒๐๗)
	ชนบท	๒๗.๕	๙.๓	๒๓.๓	๓๒.๖	๕.๕	๑.๗	๑๐๐.๐ (๒๓๖)
ประถม ๔	เมือง	๓๔.๖	๑.๘	๑๙.๗	๔๐.๑	-	๓.๖	๑๐๐.๐ (๘๒๗)
	ชนบท	๒๘.๙	๓.๘	๒๗.๙	๓๑.๕	๔.๖	๓.๘	๑๐๐.๐ (๗๒๐)
ประถม ๕-๗	เมือง	๒๓.๗	๐.๘	๒๐.๓	๔๗.๕	-	๗.๖	๑๐๐.๐ (๑๑๘)
	ชนบท	๑๓.๘	๖.๙	๓๗.๙	๓๑.๐	-	๑๐.๓	๑๐๐.๐ (๒๘)

ตารางที่ ๑๘ (ต่อ)

การศึกษาของ ภรรยาหัวหน้า ครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรชาย						รวม
		อยู่กินรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ม.ศ. ๑-๓	เมือง	๒๘.๕	๑.๑	๒๓.๒	๔๑.๖	๐.๕	๔.๒	๑๐๐.๐ (๑๘๐)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ม.ศ. ๔ ขึ้นไป	เมือง	๑๓.๑	๒.๑	๓๒.๘	๔๕.๒	-	๒.๓	๑๐๐.๐ (๑๕๖)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๓๓.๓	๓.๐	๓.๐	๕๔.๕	-	๖.๑	๑๐๐.๐ (๓๓)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
รวม	เมือง	๓๖.๑ (๓๓๑)	๑.๕ (๓๒)	๑๘.๔ (๓๘๔)	๕๐.๐ (๘๕๔)	- (๑)	๔.๐ (๘๕)	๑๐๐.๐ (๒๑๓๓)
	ชนบท	๒๘.๘ (๔๒๘)	๕.๕ (๘๒)	๒๕.๘ (๓๘๔)	๓๑.๘ (๔๓๔)	๔.๒ (๖๒)	๓.๓ (๕๕)	๑๐๐.๐ (๑๔๘๕)

ส่วนในตารางที่ ๒๐ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาวโดยจำแนกตามระดับการศึกษาของภรรยาหัวหน้าครัวเรือนพบว่า สำหรับสตรีในทุกกลุ่มระดับการศึกษาของเขตเมืองนิยมที่จะตามแต่ใจบุตรสาวในการเลือกตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสแฉะมากกว่าในเขตชนบทคือ สตรีในกลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษามีจำนวนร้อยละ ๓๖.๖, ประถมปีที่ ๑-๓ ร้อยละ ๔๑.๘, ประถมปีที่ ๔ ร้อยละ ๓๘.๕, ประถมปีที่ ๕-๗ ร้อยละ ๔๘.๓ ส่วนในเขตชนบทให้คำตอบในเรื่องเดียวกันนี้กลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษามีจำนวนร้อยละ ๒๘.๐, ประถมปีที่ ๑-๓ ร้อยละ ๒๘.๘, ประถมปีที่ ๔ ร้อยละ ๒๘.๑ และประถมปีที่ ๕ ขึ้นไปเพียง ๓๗.๕ เท่านั้น ทั้งนี้เพราะความนิยมส่วนใหญ่ของสตรีทุกกลุ่มระดับการศึกษาในเขตชนบทคือ ต้องการให้บุตรสาวเข้าอยู่กินรวมในบ้านเดียวกับพ่อและแม่มากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับสตรีทุกกลุ่มระดับการศึกษาของเขตเมืองโดยที่พบว่า สตรีในเขตชนบทที่ไม่ได้รับการศึกษาที่ต้องการให้บุตรสาวอยู่กินในบ้านเดียวกับตนมีถึงร้อยละ ๔๖.๒, ประถมปีที่ ๑-๓ ร้อยละ ๔๘.๒, ประถมปีที่ ๔ ร้อยละ ๕๑.๓ และประถมปีที่ ๕ ขึ้นไปร้อยละ ๒๗.๖ ในขณะที่สตรีที่ไม่ได้รับการศึกษาในเขตเมืองที่ให้คำตอบในเรื่องเดียวกันนี้มีอัตราร้อยละ ๒๒.๔, ประถมปีที่ ๑-๓ ร้อยละ ๓๑.๐, ประถมปีที่ ๔ ร้อยละ ๓๒.๑, ประถมปีที่ ๕ ขึ้นไปร้อยละ ๒๐.๓ เท่านั้น แสดงว่าความนิยมตามประเพณีของการแต่งงานในชนบทก็ยังคงมีอยู่ที่ว่าบุตรสาวเมื่อแต่งงานแล้วก็ต้องอยู่รวมในบ้านเดียวกับพ่อแม่สักหนึ่งก่อนที่จะแยกครอบครัวเป็นอิสระ

ประสบการณ์ในการตั้งครัวเรือนเดิมของภรรยาหัวหน้าครัวเรือนกับการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตร เท่าที่ได้มีการศึกษาถึงแบบครัวเรือนเดิมที่คาดว่า จะมีอิทธิพลต่อการเลือกที่อยู่อาศัยของบุตรภายหลังการสมรสพบว่า ทั้งในครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย สตรีที่สมรสแล้วมีความคิดที่จะตามใจบุตรชายในการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรส^{๒๐} ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ต้องการที่จะดูว่าประสบการณ์ในการตั้ง

^{๒๐} คุรายละเอียดยจากเชิงอรรถที่ ๔๗ ในบทที่ ๑

ตารางที่ ๒๐

อัตราส่วนร้อยละของภรรยาหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามระดับการศึกษาและการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว

การศึกษาของ ภรรยาหัวหน้า .ครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว						รวม
		อยู่กินรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ไม่ได้เรียน	เมือง	๒๒.๔	๐.๘	๓๕.๖	๓๖.๖	-	๔.๗	๑๐๐.๐ (๕๑๔)
	ชนบท	๔๖.๒	๖.๔	๑๔.๘	๒๘.๑	๑.๒	๓.๔	๑๐๐.๐ (๕๖๐)
ประถม ๑-๓	เมือง	๓๑.๐	๑.๐	๒๔.๖	๔๑.๙	-	๑.๕	๑๐๐.๐ (๒๐๓)
	ชนบท	๔๙.๒	๘.๕	๑๑.๐	๒๘.๘	๑.๓	๑.๓	๑๐๐.๐ (๒๓๖)
ประถม ๔	เมือง	๓๖.๑	๑.๘	๒๔.๓	๓๘.๕	-	๓.๓	๑๐๐.๐ (๙๒๒)
	ชนบท	๕๑.๓	๓.๕	๑๑.๑	๒๙.๑	๑.๗	๓.๓	๑๐๐.๐ (๗๑๘)
ประถม ๕-๗	เมือง	๒๐.๓	๐.๘	๒๓.๗	๔๘.๓	-	๖.๘	๑๐๐.๐ (๑๑๘)
	ชนบท	๒๗.๖	๖.๙	๑๐.๓	๓๗.๙	๓.๔	๑๓.๘	๑๐๐.๐ (๒๙)

ตารางที่ ๒๐ (ต่อ)

การศึกษาของ ภรรยาหัวหน้า ครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว						รวม
		อยู่กินรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
ม.ศ. ๑-๓	เมือง	๒๕.๐	๑.๖	๒๘.๒	๓๘.๘	-	๕.๘	๑๐๐.๐ (๑๘๘)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ม.ศ. ๔ ขึ้นไป	เมือง	๒๘.๕	๑.๘	๓๑.๓	๔๐.๘	-	๒.๐	๑๐๐.๐ (๑๘๗)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๑๘.๒	๖.๑	๒๑.๒	๔๘.๕	-	๖.๑	๑๐๐.๐ (๓๓)
	ชนบท	-	-	-	-	-	-	-
รวม	เมือง	๒๗.๖ (๕๘๗)	๑.๕ (๓๑)	๒๗.๘ (๕๘๑)	๓๘.๓ (๘๓๕)	-	๓.๘ (๘๑)	๑๐๐.๐ (๒๑๒๕)
	ชนบท	๔๘.๘ (๗๒๓)	๕.๓ (๗๕)	๑๒.๓ (๑๘๓)	๒๘.๘ (๔๒๘)	๑.๕ (๒๒)	๓.๒ (๔๔)	๑๐๐.๐ (๑๔๘๓)

ครัวเรือนภายหลังการสมรสแต่เดิมของสตรีซึ่งเป็นภรรยาหัวหน้าครัวเรือนจะมีผลถึงแนวความคิดที่มีต่อการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรหรือไม่

จากตารางที่ ๒๑ พบว่า การศึกษาครั้งนี้มีลักษณะคล้อยตามผลการศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งเขตเมืองและเขตชนบท สำหรับบุตรชายแล้วไม่ว่าสตรีนั้นจะเคยมีประสบการณ์ในการตั้งครัวเรือนเดิมภายหลังการสมรสอย่างไร เคยแยกอยู่อาศัยเป็นครอบครัวเดี่ยวหรือเคยอยู่ร่วมกับญาติมาก่อนก็ตาม สตรีเกือบทุกกลุ่มมีแนวโน้มที่จะตามใจบุตรชายในการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรสคือ ในเขตเมืองมีจำนวนร้อยละ ๔๐.๔ และเขตชนบทมีจำนวนร้อยละ ๓๑.๘ ซึ่งสูงกว่าความนิยมในการตั้งครัวเรือนแบบอื่นเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วที่น่าสนใจคือ กลุ่มของสตรีทั้งเขตเมืองและชนบทที่เคยอาศัยอยู่กับพ่อแม่ของสามีมีความต้องการที่จะให้บุตรชายของตนได้อยู่กินรวมในบ้านเดียวกับพ่อแม่ในอัตราร้อยละที่สูงกว่าแบบการตั้งครัวเรือนอื่น ๆ คือร้อยละ ๔๗.๗ สำหรับเขตเมืองและร้อยละ ๓๓.๗ สำหรับเขตชนบท ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความเคยชินที่ประสมกับการตั้งครัวเรือนในลักษณะที่บุตรชายต้องเช่าอยู่กินในบ้านเดียวกับพ่อแม่มากกว่าแบบอื่น แม้ว่าสตรีส่วนใหญ่ในเขตชนบททุกกลุ่มจะตามใจบุตรชายในการเลือกที่อยู่อาศัยภายหลังการสมรสแล้วก็ตามแต่เมื่อเปรียบเทียบกับสตรีทุกกลุ่มในเขตเมืองแล้วปรากฏว่า คำตอบเกี่ยวกับเรื่องนี้จะได้จากสตรีในเขตชนบทจะน้อยกว่าสตรีทุกกลุ่มในเขตเมือง ทั้งนี้เพราะสตรีในเขตชนบทกลับนิยมที่จะให้บุตรชายแยกไปอยู่ต่างหาก มากกว่าสตรีในเขตเมือง

ส่วนความนิยมในอันดับรองลงมาสำหรับสตรีทุกกลุ่มทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทที่มีต่อการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรชายก็คือ ความต้องการที่จะให้บุตรชายอาศัยอยู่กินรวมกันในบ้านเดียวกัน แต่คำตอบที่ได้จากสตรีในเขตชนบทก็ยังคงมีน้อยกว่าในเขตเมืองอีกเช่นเคย ทั้งนี้เพราะผลที่ได้จากจะคล้ายคลึงกับที่ได้ศึกษามาจากปัจจัยอื่นแล้วที่ว่าความนิยมของประชากรในเขตชนบทที่ต้องการให้บุตรชายอยู่ในบ้านเดียวกับพ่อแม่หลังจากสมรสแล้วมีน้อยกว่าการที่จะให้บุตรสาวอยู่ควย

ตารางที่ ๒๑ อัตราส่วนร้อยละของภรรยาหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามประสบการณ์ในการตั้งครัวเรือนใหม่ ภายหลังการสมรส กับการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรชาย

การตั้งครัวเรือน ภายหลังการสมรส ของภรรยา หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรชาย						รวม
		อยู่กินรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
อาศัยอยู่กับ พ่อแม่ของตน	เมือง	๓๕.๒	๑.๗	๑๘.๘	๔๐.๐	-	๓.๓	๑๐๐.๐ (๕๔๓)
	ชนบท	๒๘.๕	๕.๐	๒๗.๗	๒๘.๕	๕.๔	๓.๘	๑๐๐.๐ (๗๖๔)
อาศัยอยู่กับ พ่อแม่ของสามี	เมือง	๔๗.๗	๐.๗	๑๑.๕	๓๖.๐	-	๔.๑	๑๐๐.๐ (๔๖๑)
	ชนบท	๓๓.๗	๔.๔	๒๑.๓	๓๒.๕	๓.๒	๔.๘	๑๐๐.๐ (๒๔๘)
อาศัยอยู่กับ ญาติของสามี	เมือง	๒๕.๘	๑.๕	๗.๖	๕๖.๑	๓.๐	๖.๑	๑๐๐.๐ (๖๖)
	ชนบท	๒๘.๖	-	๒๘.๖	๓๕.๗	-	๗.๑	๑๐๐.๐ (๑๔)
อาศัยอยู่กับ ญาติของตน	เมือง	๓๓.๓	๒.๐	๒๑.๖	๓๘.๒	-	๓.๘	๑๐๐.๐ (๕๑)
	ชนบท	๑๘.๖	๗.๘	๓๓.๓	๒๘.๔	๘.๘	-	๑๐๐.๐ (๕๑)

ตารางที่ ๒๑ (ต่อ)

การตั้งครัวเรือน หลังการสมรส ของภรรยา หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรชาย						รวม
		อยู่กับรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่ในบริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
แยกอยู่อิสระ	เมือง	๓๒.๔	๑.๗	๒๑.๑	๔๑.๐	-	๓.๗	๑๐๐.๐ (๑๐๓๓)
	ชนบท	๒๗.๗	๗.๕	๒๔.๔	๓๖.๐	๑.๖	๒.๔	๑๐๐.๐ (๓๘๖)
อื่นๆ	เมือง	๔๒.๙	-	๒๑.๔	๓๕.๗	-	-	๑๐๐.๐ (๑๔)
	ชนบท	-	-	-	๖๖.๗	๓๓.๓	-	๑๐๐.๐ (๖)
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	-	-	-	๒๑.๔	๗.๑	๗๑.๔	๑๐๐.๐ (๑๔)
	ชนบท	๓๕.๗	-	๒๔.๖	๒๘.๖	-	๗.๑	๑๐๐.๐ (๑๔)
รวม	เมือง	๓๖.๐ (๗๘๖)	๑.๕ (๓๒)	๑๘.๒ (๓๙๔)	๔๐.๐ (๘๗๒)	๐.๑ (๓)	๔.๒ (๙๑)	๑๐๐.๐ (๒๑๘๒)
	ชนบท	๒๘.๘ (๔๗๘)	๕.๕ (๘๒)	๒๕.๙ (๓๘๔)	๓๑.๙ (๔๗๓)	๔.๒ (๖๒)	๓.๗ (๕๕)	๑๐๐.๐ (๑๔๘๔)

สำหรับการตั้งครัวเรือนของบุตรสาวนั้น (จากตารางที่ ๒๒) พบว่า แนวความคิดของผู้เป็นมารดาที่มีต่อการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาวนั้นในเขตเมืองและเขตชนบทแตกต่างกันออกไป ซึ่งแบ่งให้เห็นได้ดังนี้ สำหรับสตรีที่เคยอาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือญาติของตนภายหลังการสมรสแล้ว จะมีความต้องการที่จะให้บุตรสาวใดเข้ามาอยู่กินรวมในบ้านเดียวกันกับตนมากกว่าแบบอื่น ๆ คือ มีอัตราร้อยละ ๓๗.๘ และ ๔๓.๑ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากความเคยชินกับการที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยายก็ต้องการที่จะให้บุตรสาวเข้ามาอยู่รวมด้วยเป็นครอบครัวขยายอีกต่อไป และสำหรับกลุ่มสตรีที่เคยอาศัยกับญาติของสามีหรือพ่อแม่ของสามีมาแล้ว กลับนิยมที่จะตามใจบุตรสาวในการเลือกที่อยู่อาศัยเอาเองโดยมีอัตราร้อยละ ๕๕.๖ และ ๓๔.๖ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากที่ได้ประสบปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมาแล้วก็เป็นได้ ส่วนสตรีที่เคยแยกอยู่อิสระหลังการแต่งงานมากอนมีความคิดจะตามแต่ใจบุตรสาวในอัตราร้อยละ ๔๒.๕

สำหรับในเขตชนบทพบว่า ไม่วาสตรีนั้นจะเคยมีประสบการณ์ในเรื่องการตั้งครัวเรือนมาแบบใด ทุกกลุ่มมีแนวโน้มที่ต้องการให้บุตรสาวอยู่กินรวมในบ้านเดียวกันกับผู้เป็นพ่อแม่อันเป็นประเพณีนิยมของการแต่งงานในชนบท โดยที่กลุ่มสตรีที่เคยอาศัยอยู่กับพ่อแม่คนมีอัตราร้อยละ ๕๕.๕, เคยอาศัยอยู่กับพ่อแม่ของสามีร้อยละ ๔๑.๔, เคยอาศัยอยู่กับญาติของสามีร้อยละ ๕๗.๑, เคยอาศัยอยู่กับญาติตนเองร้อยละ ๕๔.๘ และเคยแยกอยู่อิสระร้อยละ ๓๔.๑ ที่ต้องการให้บุตรสาวเขาอยู่กินรวมในบ้านเดียวกันกับพ่อแม่ ส่วนกลุ่มความนิยมรองลงมาสำหรับสตรีทุกกลุ่มในเขตชนบทก็คือ กลุ่มที่คิดว่าควรตามแต่ใจบุตรสาวจะเลือกที่อยู่แบบใดภายหลังที่มีการสมรสแล้ว

ตารางที่ ๒๒ อัตราส่วนร้อยละของภรรยาหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามประสบการณ์ในการตั้งครัวเรือน
เดิมภายหลังการสมรส กับการตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว

การตั้งครัวเรือน ภายหลังการสมรส ของภรรยา หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว						รวม
		อยู่กินรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
อาศัยอยู่กับ พ่อแม่ของตน	เมือง	๓๗.๘	๒.๖	๒๐.๐	๓๖.๘	-	๒.๘	๑๐๐.๐ (๕๕๘)
	ชนบท	๕๕.๕	๕.๐	๘.๗	๒๔.๗	๑.๕	๓.๗	๑๐๐.๐ (๗๖๒)
อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ของสามี	เมือง	๒๔.๖	๐.๗	๓๖.๔	๓๘.๖	-	๓.๗	๑๐๐.๐ (๕๕๖)
	ชนบท	๕๑.๔	๓.๖	๑๖.๑	๓๓.๓	๒.๐	๓.๖	๑๐๐.๐ (๒๕๘)
อาศัยอยู่กับ ญาติของสามี	เมือง	๑๕.๘	๑.๖	๒๒.๒	๕๕.๖	-	๔.๘	๑๐๐.๐ (๖๓)
	ชนบท	๕๗.๑	-	๒๘.๖	๑๔.๓	-	-	๑๐๐.๐ (๑๔)
อาศัยอยู่กับ ญาติของตนเอง	เมือง	๔๓.๑	๒.๐	๑๕.๗	๓๗.๓	-	๒.๐	๑๐๐.๐ (๕๑)
	ชนบท	๕๔.๘	๘.๘	๕.๘	๒๗.๕	๒.๐	-	๑๐๐.๐ (๕๑)

ตารางที่ ๒๒ (ต่อ)

การตั้งครัวเรือน ภายหลังการสมรส ของภรรยา หัวหน้าครัวเรือน	เขต	การตั้งครัวเรือนภายหลังการสมรสของบุตรสาว						รวม
		อยู่กินรวมใน บ้านเดียวกัน	แยกครัวแต่ อยู่บริเวณ เดียวกัน	แยกไปอยู่ที่ อื่นต่างหาก	ตามแต่ใจ	อื่นๆ	ไม่ตอบ ไม่ทราบ	
แยกอยู่อิสระ	เมือง	๒๓.๒	๑.๒	๒๙.๕	๕๒.๕	-	๓.๙	๑๐๐.๐ (๑๐๒๙)
	ชนบท	๓๙.๑	๖.๙	๑๕.๘	๓๔.๕	๑.๐	๒.๘	๑๐๐.๐ (๓๘๖)
อื่นๆ	เมือง	๕๒.๙	-	๒๑.๔	๓๕.๙	-	-	๑๐๐.๐ (๑๔)
	ชนบท	๑๖.๙	-	-	๖๙.๙	๑๖.๙	-	๑๐๐.๐ (๖)
ไม่ตอบ ไม่ทราบ	เมือง	๙.๙	-	-	๑๕.๔	-	๙๖.๙	๑๐๐.๐ (๑๓)
	ชนบท	๖๔.๓	๙.๑	๙.๑	๒๑.๔	-	-	๑๐๐.๐ (๑๔)
รวม	เมือง	๒๙.๔ (๕๕๕)	๑.๔ (๓๑)	๒๙.๘ (๖๐๓)	๓๙.๔ (๘๕๕)	-	๓.๙ (๘๔)	๑๐๐.๐ (๒๑๖๘)
	ชนบท	๕๕.๘ (๙๒๓)	๕.๓ (๙๙)	๑๒.๓ (๑๘๓)	๒๘.๘ (๕๒๙)	๑.๕ (๒๒)	๓.๒ (๘๘)	๑๐๐.๐ (๑๔๘๒)